

שְׁנֵה עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ - עֶלְוֹן מִס' 1289

@ ביום ראשון בערב "סעודת" ט"ו בשבט.
יש להרבות באכילת פירות שנשתבחה בהם א"י.
@ ביום ראשון לא אומרים "תחנון" במנחה.
@ סוף זמן "ברכת הלבנה" ביום ראשון כל הלילה.

בס"ד יג' שבט ה'תשפ"ו

הדלקת נרות - 16: 54
צאת השבת - 17: 45
רבנו תם - 18: 19

שְׁעוֹן חוּרֵף - מהלוח המדויק של "אור החיים"
ע"פ "אופק תל אביב"

כפטידין: "ותשר דבורה" (שופטים ה')

מרתק - ראו בעמוד 2
מכל מלמדיי השכלתי

אברהם יגל

לעיני בבאי מוסאי בן אברהם וזליכה ז"ל
לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל ובכללם לאברהם יגל בן רעות נ"י

פרשת בשלח שבת שירה

❏ "כי יד על כס יה..."

רמז לפורים "בני" ר"ת כל ישראל, "יגל" קורים מגילה
בי"ד, "על כס" בירושלים שהוא כסא ה', "יגל" קורין
בט"ו, "אמחה" בגימטריא 54, יש 54 פעמים המן במגילת
אסתר. (בעל הטורים)

❏ "ויתען להם מרים"

עניה היא בקול רם לפיכך "ותען להם", להם בלבד שקולה
יישמע רק לנשים. (ישמח משה)

❏ "וישי מאות רכב בחור" (יד, ז)

באות מאגרותיו של המהר"ם שיף סיים בפסוק מפרשת
"בשלח" הערוך בצורת חידה "ויקח שש מאות רכב (נותר)
בחור". לאחר ניסיונות מייגעם, פוענחה חידה מבריקה זו
בדרך הבאה: "ויקח שש" כשאתה לוקח (מפחית) מספר
"שש" "מאות רכב" מאותיות "רכב" שהן בגימטריה 222
, נותר "בחור" - נותר בידינו 212 מספר העולה לגימטריה של
בחור. (מכתבי הקודש)

❏ "ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים והמים להם חמה
מימינם ומשמאלם"

"ובני ישראל הלכו ביבשה... סו"ת "לוגה". והתיבות "להם
חמה מימינם ומשמאלם..." ר"ת "ולחם" שאכלו שקיימו
בהם אברהם ושרה ע"ה. (שלמה אלביליה הי"ו)

❏ "וילכו העם על משה לאמר מה נשתה"

מה הקשר בין פרשת "בשלח" ל"פורים"? אומר הרב שר
שלום מבעלזא זצ"ל: עם ישראל התלוננו מתי נוכל לשתות
הרבה יין? מיד נאמר "ויורה ה' עץ" בעוד כחודש ימים
פורים) יתלו את המן על העץ ואז תוכלו לשתות "עד דלא
ידע בין ארור המן לברוך מרדכי..."

פינת הניבים והפתגמים

"טחון קמח טחון"

אמר דברים ידועים זה מכבר. לא חדש כלום.

לאחר שהחריב נביון אֶדֶן את בית המקדש, זָחַח דַּעְתּוֹ,
יָבֵת קוֹל יִצְחָא וְאָמְרָה לוֹ: "עֲמָא קְטִילָא קְטִילָא, הִיכְלָא
קְלָא קְלִית, קְמָחָא טַחֲנָא טַחֲנָת". (פְּלוֹמֶר: עַם הָרוֹג
הָרֶגֶת, הִיכַל שְׂרוּף שְׂרָפֶת, קְמָח טַחֲוֹן טַחֲנָת).

(סְנִיחֶדְרִין צו"ב)

דוגמא: "הַעֲסָקִינִי הַלֵּלוּ! טַחֲנוּ קְמָח טַחֲוֹן וְלִדְי מִסְקָנָה
לֹא פָאוּ. כָּל אֶחָד חָסֵם בְּעֵינָיו, נוֹאֵם נְאוּמִים אֲרָכִים. מִי
מִלְבְּדוֹ שׁוֹמֵעַ לוֹ?"

← לאחר היציאה ממצרים, הולכים משה במדבר.
← המצרים רודפים אחרי בני ישראל ומשיגים
אותם על שפת ים סוף.

← **קריעת ים סוף**, בני ישראל עברו בשלום בתוך
הים ביבשה, והמצרים טבעו בים.

← "אִזְּ יִשִּׁיר מִשֶּׁה", שירת הים, שיר הודיה לה'.

← קורות בני ישראל בדרכם מִים סוף עד להר סיני.

← פרשת המן והשֶׁלֶן, שְׁעִירוֹרִים בביטחון בקב"ה.

← נס המים מהסלע, ומלחמת עמלק.

❏ "ויהי בשלח פרעה" (י"ג י"ז)

מי צווח י? פרעה צווחו. (מדרש) זוהי דרכם של כל שונאי
ישראל בכל העתים. **תחילה שוטמים אותנו**, מאשימים
אותנו בכל ומבקשים להיפטר ממנו ואילו אחר כך **צורחים**
על אשר אנחנו רוצים ללכת והם עושים כל אשר בידם כדי
שלא נוכל לעזוב את הארץ. (פרדס יוסף)

❏ "ויקח משה את עצמות יוסף עמו"

אמרו חז"ל "**הכנס לב יקח מצוות**", כאן הייתה בפני משה
אפשרות לקיים את מצוות הביזה, ככתוב "בקש נא מאת
העם" - שלא יאמר אותו זקן ועבדום וענו אותם קיים,
ורכוש גדול לא קיים, ואם כן היהודים בבזיה קיימו מצוה.
אבל כשיש 2 מצוות לבחור, אזי נטיית הלב באיזה מצווה
לבחור מלמדת על חכמת לב אמתית.

❏ "ויאמרו איש אל אחיו מן הוא" (ט"ז ט"ו)

אדם מיישראל שאכל את המן - המזון השמימי - היו פניו
משתנים ומקבלים צורת אחרת, עד שלא הכירוהו כלל, לא
היה זה אותו אדם שלפני כן. "ויאמרו איש אל אחיו מן
הוא" - איש אמר על רעהו: **מי הוא זה?** הלא אין זה אותו
רובן שמקודם. צורתו מעודנת יותר, **רוחנית**. ויאמר
משה אליהם הוא הלחם - **המזון השמימי הוא אשר גרם**
לכן. (ר' מנדלי רימנובר)

❏ "אז ישיר משה..."

אומר בעל הטורים **ישיר** ר"ת **י שיר**, שיש 10 שירים:
שירת הים, שירת הבאר, שירת האזינו, יהושע, דבורה,
חנה, דוד, שלמה, חזקיה, ושירה לעתיד לבוא, ולכן לא
כתוב אז **שר** רק **ישיר**, כי לעתיד לבוא אנחנו עוד פעם נשיר.

❏ "אז ישיר משה..."

בשירת הים יש 18 פסוקים עד הפסוק "כי בא סוס", לחזק
את 18 חוליות שבאדם. (זוהר)

הסיון ממשל מדרג עמי! העלון טעון גניזה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן.

ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת", "חידושי", "דרשו": <http://ladaat.info/> <https://www.hidush.co.il/>

תפילה על אתרוג נאה מאת ה"בן איש חי" :

יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, שתתברך כל אילנות האתרוג להוציא פרותיהם בעתם, ויוציאו אתרוגים טובים יפים ומהדרים ונקיים מכל מום. ולא יעלה בהם כל חזזית ויהיו שלמים, ולא יהי בהם שום חסרון, ואפילו עקיצת קוף. ויהיו מצויים לנו ולכל ישראל אחינו בכל מקום שהם, לקיים בהם מצות נטילה עם מצות נטילה עם הלולב בחג הסוכות שיבא עלינו לחיים טובים ולשלום, באשר צויתנו בתורתך על ידי משה עבדך: "ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל."

נוהגים לערוך את השלחן בפרות אילן.

ארבעה ראשי שנים הם :

באחד בניסן - ראש השנה למלכים ולרגלים.

באחד באבול - ראש השנה למעשר בהמה.

באחד בתשרי - ראש השנה לשנים ולשמיטין וליובלות, לנטיעה ולירקות.

באחד בשבט - ראש השנה לאילן, כדברי בית שמאי.

בית הלל אומרים בחמשה עשר בו!

א. יקחו מאכל העשוי מן החטה או שעורה - כגון עוגות ויברכו עליו **"בזרא מיני מזונות"**.

אחר שיאכלו מעט יאמרו פסוקים בענין חטה ולחם :

"ושמרת את מצות יהוה אלהיך ללכת בדרכיו וליראה אתו: כי יהוה אלהיך מביאך אל ארץ טובה ארץ נחלי מים עינת ותהמות יצאים בבקעה ובהר: ארץ חטה ושערה ונפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש: ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחבב נחשת".

מהחטה עושים את הלחם שהוא עקר המזון של גוף האדם. **חטה** - בגימטריה 22, כנגד 22 אותיות התורה שהיא עקר המזון של נשמת האדם.

ב. יקחו כוס יין או מיץ ענבים ויברכו "בזרא פרי הגפן" יאמרו פסוקים ומדרשים: "ויין ישמח לבב אנוש להצהיל פנים משמן ולחם לבב אנוש יסעד".

אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: מנין שאין אומרים שירה אלא על היין: שנאמר: "ותאמר להם הגפן תחלילי את תירושי המשמח אלהים ואנשים" אם אנשים משמח - אלהים במה משמח? מכאן, שאין אומרים שירה אלא על היין! (ברכות לה').

ג. יקח זית, ואם אין לו זית יקח תמר או תאנה או רמון ויברך בקול רם, ויכון שבברכת העץ הוא פוטר את כל פרות האילן שיש על השלחן. ברכתו **"בזרא פרי העץ"**. לאחר אכילת זית יאמר: "זית רענן יפה פרי תאר קרא ה' שמך" בשם שהשמן מאיר - כך ביהמ"ק מאיר לכל העולם שנאמר: "והלכו גוים לאורך", לכן נקראו אבותינו זית רענן שהם מאירים לכל באמונתם.

ד. לאחר אכילת תמר יאמר:

דרש רבי חייא בר לולני: כתוב: "צדיק כתמר יפרח בארץ בלבנון ישגה", אם נאמר תמר למה נאמר ארז, ואם נאמר ארז למה נאמר תמר? אלו נאמר תמר ולא נאמר ארז הייתי אומר: מה תמר אין גזעו מחליף - אף צדיק חס וחלילה אין גזעו מחליף - לכן נאמר ארז, אלו נאמר ארז ולא נאמר תמר, הייתי אומר: מה ארז אין עושה פרות - אף צדיק חס וחלילה אין עושה פרות - לכן נאמר תמר ונאמר ארז (תענית כה').

ה. לאחר אכילת תאנה יאמר:

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כתוב: "נוצר תאנה יאכל פריה"? למה נמשלו דברי תורה לתאנה? מה עץ תאנה זה כל זמן שאדם ממשמש בו מוצא בו תאנים. אף דברי תורה כן כל זמן שאדם הוה בהם מוצא בהם טעם טוב.

ו. לאחר אכילת רמון יאמר:

אמר ריש לקיש: פושעי ישראל אין אור גיהנם שולטת בהן קל וחמר ממזבח הזהב, מה מזבח הזהב שאין עליו אלא כעלי דינר זהב עמד כמה שנים ולא שלטה בו האור, פושעי ישראל שמליאין מצוות כרמון שנאמר: כפלה הרמון וקתף. ואמר רבי שמעון בן לקיש: אל תקרי וקתף אלא וקתף, שאפילו וקתף שבו מליאין מצוות כרמון, על אחת כמה וכמה! (ערוכין יט ע"א).

ז. לאחר אכילת אתרוג יאמר:

"ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר" - זה האתרוג. והוא מרמז על השכינה, ועל דוד המלך, ועל הנשמה הטהורה של כל יהודי. ולכן צריך להיות נקי מכל פגם וכתם, כי הנשמה טהורה היא וצריכה להשאיר נקיה מחטאי העולם.

ח. לאחר אכילת אגוז יאמר:

אל גנת אגוז ירדתי לראות באבי הנחל לראות הפרחה הגפן הנצו הרמנים. למה נמשלו ישראל לאגוז? מה אגוז זה אתה רואה אותו כלו עץ ואין תוכו נר, אף כשאתה פוצעו אתה מוצאו מלא מגורות מגורות של אוכלים, כך ישראל - צנועים וענותנים במעשיהם ואין תלמידים שבהן נכרים ואין מתפארים להכריז על שבתן, אף אם אתה בודקם אתה מוצא אותם מלאים חכמה.

ט. לאחר אכילת תפוח יאמר:

כתפוח בעצי היער כן דודי בין הפנים בצלו חמדתי ונשבתתי ופריו מתוק לחכי: למה נמשל הקב"ה לתפוח? לומר לך מה תפוח זה נראה לעין בלא כלום אף באמת יש בו טעם וריח, כך הקב"ה חסו ממפתקים וכלו מחמדים ונראה לעובדי כוכבים ולא רצו לקבל התורה, והייתי התורה בעיניהם כדבר שאין בו ממש, ובאמת יש בו טעם וריח, טעם מנין? שנאמר (תהלים לד) טעמו וראו כי טוב ה', ויש בו מאכל דכתיב (משלי ח) טוב פריי מחרוץ ומפז, ויש בו ריח שנאמר (שיר השירים ד) וריח שלמיתך פריח לבנון.

יקחו פרי מפרות האדמה ויברכו "בזרא פרי האדמה"

יקחו מאכל כלשהו שברכתו "שהכל" (כמו סוכריה או שוקולד) ויברכו **"שהכל נהיה בדברך"**

לא לשכוח "ברכת על המחיה" וברכה אחרונה לאחר שתיית רביעית משקה או אחר פירות.

גלגל מסתובב בעולם

אני עובדת כאחות במחלקת ילדים באחד מבתי החולים בארץ. לצד בתי החולים, פועלים ארגוני מתנדבים המסייעים לצוות המקצועי.

אחת המתנדבות שרה שמה (שם בדוי), אישה כבת 40 רעייתו של איש עתיר נכסים, החליטה להקדיש מזמנה ולהתנדב. למרות מעמדה הרם, תמיד הייתה נוחה לבריות והתנדבה בשקט ובצניעות.

מפעם לפעם תרמה בעילות שם מכשיר למחלקה או ריהוט בעשרות אלפי שקלים.

ואז באו ימים אחרים... לא שמענו משרה דבר, אבל הגיעו ידיעות מהתקשורת, כי בעלה התרסק כלכלית והם הגיעו לעוני ומחסור של ממש...

שרה המשיכה לבוא ולהתנדב, לא הבחנו באף טיפת מרירות עליה, היא חיכה ועודדה ונתנה מעצמה כמו תמיד. ערב אחד יצאה מביה"ח לאחר משמרת, נפרדנו לשלום, כעבור רבע שעה חזרה המומה, שאלתי אותה: "מה קרה?" והיא פרצה בבכי.

"אם את מרגישה צורך תוכלי לשתף אותי" אמרתי. "לא נעים לי, אבל... אני יכולה ללוות ממך כמה שקלים לאוטובוס?" שאלה ופרצה שוב בבכי תמרורים. כמובן נתתי לה והיא החזירה לי את הכסף למרות התנגדותי. מאז עברו שנים אחדות.

ממקורות שונים נודע לנו, שבעלה התאושש והיא חזרה לתרומות עלומות השם של מכשירים וריהוט ואפילו לתרומות אישיות - למשפחות נזקקות מבין החולים.

יום אחד הגיע למחלקה ילד במצב קשה מאוד. התברר לצוות, כי הוא זקוק למכשיר יקר מאוד שאינו נמצא בביה"ח ולכן הוחלט להעבירו לבי"ח אחר.

המשמעות הייתה טורח גדול למשפחתו והדבר גרם להם צער רב. "איך נסתדר? יש לנו מספר ילדים בבית וגם כך אנו נקרעים, זה ימוטט את כולנו - הן מבחינה תקציבית והן מבחינה אישית" מיררה אמו בבכי.

לא ידענו מה לענות לה, אך ידענו שחיי הילד קודמים לכל. יצאתי מהחדר וליד חדר הרופאים פגשתי את שרה, סיפרתי לה את הסיפור והצעתי שתלך לעודד אותם, היא החלה לפסוע לכיוונם ולפתע קפצה כנשוכת נחש ופשוט נמלטה מהמקום.

היא ניגשה אלי ואמרה: "תקשיבי, אני יכולה שהיא תראה אותי, בסדר?"

התבוננתי בה באופן מוזר אבל השבתי: "בסדר, אין בעיה".

"כמה עולה המכשיר הזה?" שאלה. השבתי לה כי עלותו כרוכה בעשרות אלפי שקלים!!!

תני לי לברר משהו... אמרה ויצאה ולאחר מספר דקות היא חזרה ואמרה "אנחנו נתרום את המכשיר. נתמסרי למשפחה שהם נשארים בביה"ח, אבל בתנאי אחד - אף לא מילה על התורמת.

אני מבקשת להעביר אותי בזמן שהותו של הילד למחלקה אחרת, אסור שהם יראו אותי".

הלכתי בשמחה לחדרו של הילד והודעתי לאמו כי נמצאו תורמים למכשיר והם ישארו במחלקה.

היא חיבקה ונישקה אותי, כאילו אני זו שתרמתי. הימים חלפו, שרה התנדבה במחלקה אחרת ומידי פעם הייתי מספרת לה איך מתקדם הטיפול בילד, כשאני כולי סקרנית לגלות את הסוד האמיתי.

באחד הימים נפתרה התעלומה... הלכתי במסדרון ולפתע ראיתי את שרה הולכת לפני, קראתי לה והיא הסתובבה ועצרה ואני אמרתי לה: "הילד עומד להשתחרר, הכל בזכותך..."

לפתע קלטתי... אמו של הילד נמצאת חצי מטר מאתנו, היא הסתובבה לשמע שמו של בנה והביטה בי ובשרה, עיני שתייהן ננעצו זו בזו, שתייהן נראו המומות ומזועזעות.

"זו את התורמת?! אני מתעלפת!"

שרה נותרה על מקומה ואילו אמו של הילד פרצה בבכי, וכשרגעה קמעה אמרה: "אני מתביישת, זה לא מגיע לי, לא ממך..."

הובלתי את שתייהן לחדר האחיות הקרוב ואמרתי: "אולי תגידו לי מה קורה כאן?..."

אמו של הילד החלה לספר: "לפני מספר שנים נסעתי באוטובוס עם בעלי והילדים ואז שרה עלתה והחלה לחטט בתיקה ובארנקה ואח"כ אמרה לנהג שהחל לנסוע: "אדוני, תסלח לי, אבל גיליתי שאין לי כסף לשלם, האם אוכל לשלם פעם אחרת?"

הנהג החל לצעוק: "אם אין לך כסף למה עלי? או שתשלמי או שתדדי אין לי ביטוח עליך". אני יודעת מה קרה לי, אבל השתכנעתי מהדברים של הנהג, מבט אחד עליה נתן לי תמונה של אישה עשירה וקמצנית, שמנסה לחסוך שקלים אחדים ורציתי שתלמד פעם אחת לקח, והיא במזל שכזה פנתה אלי ושאלה: "אולי את מוכנה להלוות לי?"

"לא! אני לא אלווה לך, את תלמדי לא ליפול על אנשים, יש לך מספיק כסף" השבתי.

בעלי הסתכל עלי ולא הבין מה קרה לי, אבל נתתי בו מבט מצמית, שהוא פשוט לא העז לדבר.

הנהג פתח את הדלת והיא ירדה. לאחר שנסגרו הדלתות הבנתי מה עשיתי אבל כבר היה מאוחר, היו לי ייסורי מצפון על מעשה זה. וכשהבן שלי חלה, מיד חשבתי על כך אבל הדחקתי".

"כעת הקב"ה מראה לי איזו אישה שפלה הייתי, למי התאכזרתי, למי שתרמה מכספה והצילה את בני היקר. אני מבקשת ממך סליחה ואבין אם לא תסלחי לי... אעשה הכל לכפר על חטאי כלפיך".

באצילות נפש השיבה שרה: "אין בליבי דבר עליך, אני חושבת שבזכות מה שקרה אתך, הגלגל שוב התהפך לטובה ומהמצב הנמוך בו הייתי, חזרתי למצב עוד יותר טוב. את היית לי כתף ולא אשכח זאת לעולם". "באותו לילה כשנאלצתי לרדת מהאוטובוס משום שלא נותרה לי אפילו פרוטה, היה זה המקום הנמוך ביותר שהגעתי אליו, או-אז הרגשתי על בשרי מה כוונת הפסוק "מאשפות ירים אביון"...

פניתי לבורא העולם בבכי ומעומק ליבי שישלח לנו פרנסה והצלחה בעסקים. ומיני אז השתפר מזלנו וראינו ברכה בפרנסה, ואפילו יותר ממה שהיה לנו בעבר"...

גלגל מסתובב בעולם.

